

<https://doi.org/10.52387/1811-5470.2025.2.08>
CZU: 37.015:371.3:811.111:61:378:004(478)

PREDAREA LIMBII ENGLEZE MEDICALE ÎN CONTEXTUL REFORMELOR EDUCAȚIONALE ȘI AL INTERNAȚIONALIZĂRII ÎNVĂȚĂMÂNTULUI SUPERIOR

Viorica CAZAC,
doctor în Științe ale Educației, lector universitar,
Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „N. Testemițanu”, Chișinău, RM
ORCID: 0000-0002-2449-2084
E-mail: viorica.cazac21@gmail.com

Rezumat: Articolul examinează problema crucială a predării limbii engleze medicale în contextul dinamic al reformelor educaționale și al internaționalizării învățământului superior. În era globalizării, unde colaborarea transfrontalieră și accesul rapid la informații medicale actualizate sunt imperative, competențele lingvistice avansate în engleză medicală devin esențiale pentru performanța profesională. Problema științifică centrală este identificarea și depășirea limitărilor abordărilor tradiționale de predare a limbii engleze medicale, care nu reușesc să pregătească adecvat studenții pentru complexitatea și rigorile unui mediu medical internaționalizat. Această deficiență se manifestă prin dificultăți în înțelegerea terminologiei complexe, interpretarea studiilor clinice, participarea la conferințe internaționale și comunicarea eficientă cu pacienți și colegi din diverse culturi. Lucrarea evidențiază că nivelurile intermediare de competență lingvistică (B1-B2), considerate adesea suficiente, sunt inadecvate pentru a naviga cu succes în domeniul medical, unde viteza de actualizare a informațiilor, subtilitățile lingvistice și contextul cultural sunt factori critici. Se propune o reconceptualizare a curricula, integrând limbajul medical specializat, utilizarea resurselor autentice (cazuri clinice, articole din reviste de prestigiu, simulări video ale procedurilor), formarea continuă a cadrelor didactice și alinierea metodelor de predare la cerințele practice. Se promovează educația transdisciplinară și paradigmele postmoderne, folosind strategii didactice inovatoare, precum „predarea prin expunere”, care plasează studentul în medii autentice de utilizare a limbii. Crearea de huburi internaționale și parteneriate prin programe precum DAAD sau ERASMUS+ este susținută ca o modalitate de a stimula colaborarea, schimbul de bune practici și diseminarea inovațiilor. Se subliniază importanța analizei atente a mediului educațional – caracteristicile studenților, expertiza profesorilor și resursele disponibile – pentru a construi un curriculum adaptat nevoilor specifice. Cadrele didactice sunt încurajate să devină mediatori culturali, ghidând studenții în navigarea peisajului informațional complex și în dezvoltarea gândirii critice, asigurând că viitorii profesioniști din domeniul sănătății sunt bine pregătiți să abordeze provocările complexe ale unui mediu medical globalizat.

Cuvinte-cheie: formare continuă, limba engleză medicală, limbaj specializat, competențe de comunicare, dezvoltare profesională, strategii educaționale.

TEACHING MEDICAL ENGLISH IN THE CONTEXT OF EDUCATIONAL REFORMS AND THE INTERNATIONALIZATION OF HIGHER EDUCATION

Summary: The article examines the crucial issue of teaching medical English within the dynamic context of educational reforms and the internationalization of higher education. In the era of globalization, where cross-border collaboration and rapid access to updated medical information are imperative, advanced medical English language skills become essential for professional performance. The central scientific problem lies in identifying and overcoming the limitations of traditional medical English teaching approaches, which fail to adequately prepare students for the complexities and rigors of an internationalized medical environment. This deficiency manifests as difficulties in comprehending complex terminology, interpreting clinical studies, participating in international conferences, and communicating effectively with patients and colleagues from diverse cultures. The paper highlights that intermediate language proficiency levels (B1-B2), often considered sufficient, are inadequate for successfully navigating the medical field, where the speed of information updates, linguistic subtleties, and cultural context are critical factors. It proposes a reconceptualization of the curriculum, integrating specialized medical language, the use of authentic resources (clinical cases, articles from prestigious journals, video simulations of procedures), ongoing teacher training, and alignment of teaching methods with practical requirements. Transdisciplinary education and postmodern paradigms are promoted, utilizing innovative teaching strategies such as “education through exposure,” which

places students in authentic language use environments. The establishment of international hubs and partnerships through programs such as DAAD or ERASMUS+ is supported as a way to stimulate collaboration, the exchange of best practices, and the dissemination of innovations. The importance of carefully analyzing the educational environment – student characteristics, teacher expertise, and available resources – is emphasized to build a curriculum tailored to specific needs. Teachers are encouraged to become cultural mediators, guiding students in navigating the complex information landscape and developing critical thinking skills, ensuring that future healthcare professionals are well-prepared to address the complex challenges of a globalized medical environment.

Keywords: *continuous training, medical English, specialized language, communication skills, professional development, educational strategies.*

Introducere: Predarea-învățarea limbii engleze specializată (medicală) în contextul schimbărilor socio-educative.

Schimbările socio-educative atât la nivel local, în Republica Moldova, cât și la nivel global, impun revizuirea și adaptarea abordărilor în domeniul educației, cu accent pe utilizarea tehnologiilor informaționale și comunicative. În acest context, învățarea limbilor străine devine decisivă, datorită gradului crescut de comunicare specializată și globalizare, iar recunoașterea limbii engleze ca *Lingua Franca* consolidează statutul său de limbă internațională, facilitând comunicarea eficientă la nivel global. Importanța limbilor străine, în special a limbii engleze, în contextul comunicării specializate, este esențială pentru utilizarea eficientă a cunoștințelor în diverse domenii de activitate. Dezvoltarea competențelor de comunicare în limba engleză pentru scopuri specifice nu se rezumă doar la cunoașterea limbajului specializat, ci vizează și înțelegerea contextului cultural global și colaborarea interculturală. Reformele educaționale evidențiază importanța noilor strategii de predare-învățare a limbilor străine, considerate criterii esențiale în formarea competențelor profesionale ale studenților. Predarea-învățarea vocabularului specializat în limba engleză devine prioritară în această evoluție, având un impact semnificativ asupra formării profesionale a studenților.

Începutul secolului al XXI-lea aduce cu sine o nouă paradigmă în didactica limbajelor de specialitate, odată cu apariția Cadrului European Comun de Referință a Limbilor (CECRL), care a avut un impact semnificativ asupra predării, învățării și evaluării limbilor moderne în învățământul superior. Deși CECRL nu se concentrează direct asupra conceptului de limbaj de specialitate, acesta este deja implicit integrat și se reflectă în detaliile descriptorilor asociați diferitelor niveluri comune de referință [4, p. 25]. Accentul pe dezvoltarea competențelor de

comunicare funcțională, adaptate unor contexte profesionale, deschide calea integrării limbajelor de specialitate, în special în domenii precum medicina, farmacia sau stomatologia.

În Republica Moldova, majoritatea studenților admiși în instituțiile de învățământ superior în domeniul sănătății dețin deja un nivel B1–B2 (utilizator independent) în limba engleză, nivel considerat o precondiție în procesul de selecție. Totuși, acest nivel intermediar nu este suficient pentru a asigura performanță într-un domeniu extrem de specializat, unde comunicarea trebuie să fie precisă, nuanțată și adaptată contextelor clinice sau academice internaționale. De exemplu, un student la medicină trebuie să fie capabil să înțeleagă un articol științific dintr-o revistă de specialitate precum *The Lancet* sau *New England Journal of Medicine*, care utilizează terminologie avansată, frazeologii specifice și construcții pasive frecvente. În același timp, trebuie să interpreteze corect prescurtări, termeni derivați din greacă și latină (de exemplu, tachycardia, hyperglycemia, appendectomy), precum și concepte etice sau legale formulate într-un registru formal.

Descriptorii CECRL pentru nivelul B2 menționează că un vorbitor „poate să înțeleagă ideile principale din texte complexe pe teme concrete sau abstracte, inclusiv în discuții tehnice referitor la specialitatea sa” și „poate să înțeleagă articole specializate care nu țin de domeniul său, cu condiția de a utiliza din când în când un dicționar pentru verificare”. Cu toate acestea, în domeniul medical, unde rata de actualizare a informației este extrem de rapidă, utilizarea constantă a unui dicționar nu este practică. Mai mult, mulți termeni medicali nu pot fi interpretați corect în afara contextului lor profesional – de exemplu, termenul „disseminated intravascular coagulation” necesită nu doar o traducere, ci o înțelegere a întregului mecanism fiziopatologic. La nivelurile avansate C1–C2, utilizatorul limbii este capabil să producă și să înțeleagă texte lungi și sofis-

ticate, să recunoască nuanțe semantice, să folosească un registru formal și să adapteze comunicarea în funcție de interlocutor (pacient, coleg, comisie de etică etc.). Aceste abilități sunt esențiale pentru redactarea și prezentarea cazurilor clinice, comunicarea cu pacienți străini, participarea la conferințe științifice internaționale sau publicarea în reviste de specialitate. De exemplu, pentru un rezident în chirurgie, este vital să poată citi și înțelege un ghid procedural redactat în limba engleză, să extragă indicațiile și contraindicațiile intervenției, și să le poată explica în termeni clari și accesibili pacientului. În plus, limbajul medical presupune nu doar terminologia de specialitate, ci și formule standardizate de comunicare clinică, cum ar fi cele utilizate în documentele de tip SOAP (Subjective, Objective, Assessment, Plan), rapoarte de externare, foi de observație sau protocoale de tratament. Acestea implică un lexic și o structură riguroasă care trebuie cunoscute și exersate în contexte autentice.

Prin urmare, insistența asupra atingerii unui nivel superior de competență lingvistică nu reprezintă doar o condiție a succesului academic, ci și o garanție a unei comunicări profesionale eficiente și sigure în domeniul medical. Această realitate justifică integrarea unor cursuri de limbaj medical specializat în curricula universitară, susținute de cadre didactice formate în didactica limbilor de specialitate și familiarizate cu standardele internaționale. Totodată, se recomandă utilizarea resurselor autentice (cazuri clinice, articole științifice, înregistrări video cu proceduri medicale comentate în engleză), simulări de interviuri medicale sau consulturi și colaborări interdisciplinare cu specialiști din domeniul sănătății, pentru a oferi un cadru veritabil de învățare. Consiliul și Parlamentul Europei definesc scopul dezvoltării personale ca inserția profesională și incluziunea socială optimă, subliniind importanța conceptului „a învăța să înveți” [Apud: 12, p.12]. Acest aspect ocupă un loc central și reprezintă o condiție necesară, deși nu suficientă, în formarea personalității integrate a studentului, pregătit să devină viitor specialist într-un anumit domeniu al societății cunoașterii. În contextul secolului al XXI-lea, educația permanentă nu numai că devine o noțiune operațională relevantă la nivelul politicii educaționale, dar și un pilon esențial în (re)organizarea sistemelor (post)moderne de învățământ. Această perspectivă subliniază nevoia de adaptare continuă la schimbă-

rile sociale, tehnologice și economice dintr-o societate în evoluție rapidă.

Paradigme postmoderne educaționale și analiza mediului educațional

Educația permanentă este crucială nu doar pentru studenți, ci și pentru cadrele didactice, cărora le revine responsabilitatea de a facilita acest proces de învățare continuă. Formarea continuă a cadrelor didactice devine astfel un element principal pentru a asigura că acestea sunt la curent cu cele mai recente metodologii, tehnologii și tendințe în domeniul lor de predare. Prin urmare, promovarea abilităților de autoînvățare și dezvoltarea unei mentalități deschise la schimbare sunt aspecte cheie ale formării continue a cadrelor didactice, mai ales în domeniul medicinei. În era postmodernă, accentul se pune pe un proces educațional democratic și dialogat, unde cadrele didactice adoptă roluri de îndrumare și ghidare esențiale pentru succesul studenților. Cum afirmă N. Babâră, profesorul devine un căutător și producător pasionat de cunoștințe localizate, având un impact semnificativ asupra formării culturale și conștientizării umane a elevilor sau studenților [1, p. 71].

Cercetătorul C. Cucos adaugă la această perspectivă trăsături specifice pedagogiei postmoderne în concretizarea activității didactice. Acestea includ:

- *Crearea de alternative metodologice:* Învățarea nu se mai desfășoară într-un singur mod rigid, ci există o diversitate de abordări și strategii pentru a încuraja o înțelegere complexă și contextualizată.
- *Stimularea învățării prin cooperare și folosirea metodelor interactive de grup:* Accentul se pune pe colaborare și interacțiune, promovând schimbul de idei și cunoștințe într-un mediu participativ.
- *Accentul se pune pe student ca agent al propriei învățări:* Elevul nu mai este doar receptor pasiv, ci devine un partener activ în propria educație, implicat în procesul de construire a cunoștințelor.
- *Dezvoltarea autonomiei educatului în învățare și autoconducerea grupului:* Încurajarea elevilor să își asume responsabilitatea pentru propria învățare și să lucreze împreună pentru a atinge obiectivele comune.
- *Crearea și susținerea plăcerii de a învăța:* Motivația intrinsecă este promovată, evitând simpla „învățare pentru notă”. Se explorează și se aplică cunoștințele cu bucurie și interes. [5, p.76].

În același timp, pluri- și transdisciplinaritatea devin aspecte esențiale în acest context. Abordarea pluri- și transdisciplinară în educația limbii engleze specializate medicale asigură o înțelegere și posibilitatea de a explora conexiunile profunde dintre limbajul specializat și evoluțiile din domeniile conexe. Se pune accentul pe interacțiunea și colaborarea între experți din diferite domenii, facilitând schimburi de idei și informații relevante. De exemplu, învățarea limbii engleze medicale poate să nu fie doar un proces izolat, ci poate include elemente din domenii precum tehnologia medicală, etica medicală, și aspecte socio-culturale legate de domeniul sănătății.

Această integrare a cunoștințelor din domenii variate contribuie la formarea unui profil profesional mai robust și la dezvoltarea abilităților necesare pentru comunicare în contexte complexe. Așadar, studenții devin nu doar specialiști în limbajul medical, ci și indivizi capabili să înțeleagă și să navigheze într-un mediu medical în continuă schimbare și interconectat. Prin urmare, pentru a transpune într-o formă vizuală ideile fundamentale expuse anterior, am elaborat următoarea hartă conceptuală (Fig.1) cuprinzând elementele cheie, care reliefează importanța adaptării educației la schimbările sociale, evidențiind necesitatea învățării limbilor străine, în special a limbii engleze, în contextul comunicării specializate și globalizării.

Având în vedere aceste aspecte, susținem că transformările socio-educative cer ajustarea strategiilor educaționale, acordând o atenție de-

osebită integrării tehnologiilor informaționale și comunicative. În această perspectivă, relevanța dobândirii competențelor în limbile străine, cu un accent special pe limba engleză, devine fundamentală în promovarea unei comunicări specializate într-un context globalizat. O astfel de orientare reclamă, totodată, o reconfigurare profundă a paradigmatelor educaționale, în acord cu noile realități culturale, sociale și tehnologice ale epocii postmoderne.

Paradigmele postmoderniste în educație reflectă o schimbare semnificativă față de modelele tradiționale, punând accent pe diversitate, pluralism și adaptabilitate. Aceste paradigme se caracterizează printr-o abordare critică și reflexivă asupra procesului educațional, în care cunoașterea nu este văzută ca un set de adevăruri absolute, ci ca o construcție socială influențată de contextul cultural și istoric.

Cadrele didactice joacă un rol decisiv în navigarea și selecția vastului flux de informații, concentrându-se nu doar pe cantitatea de cunoștințe transmise, ci mai degrabă pe modalitățile de a ghida și stimula studenții în explorarea directă a diverselor surse. Accentul se pune pe situații problematice care provoacă studenții să exploreze diferențele dintre competențele actuale și noile provocări. În lumina acestor concepte, se dezvăluie orientările pedagogiei postmoderne. În această perspectivă, promovarea unui mediu de învățare interactiv, în care studenții sunt implicați activ în rezolvarea problemelor și în explorarea directă a informațiilor, devine esențială.

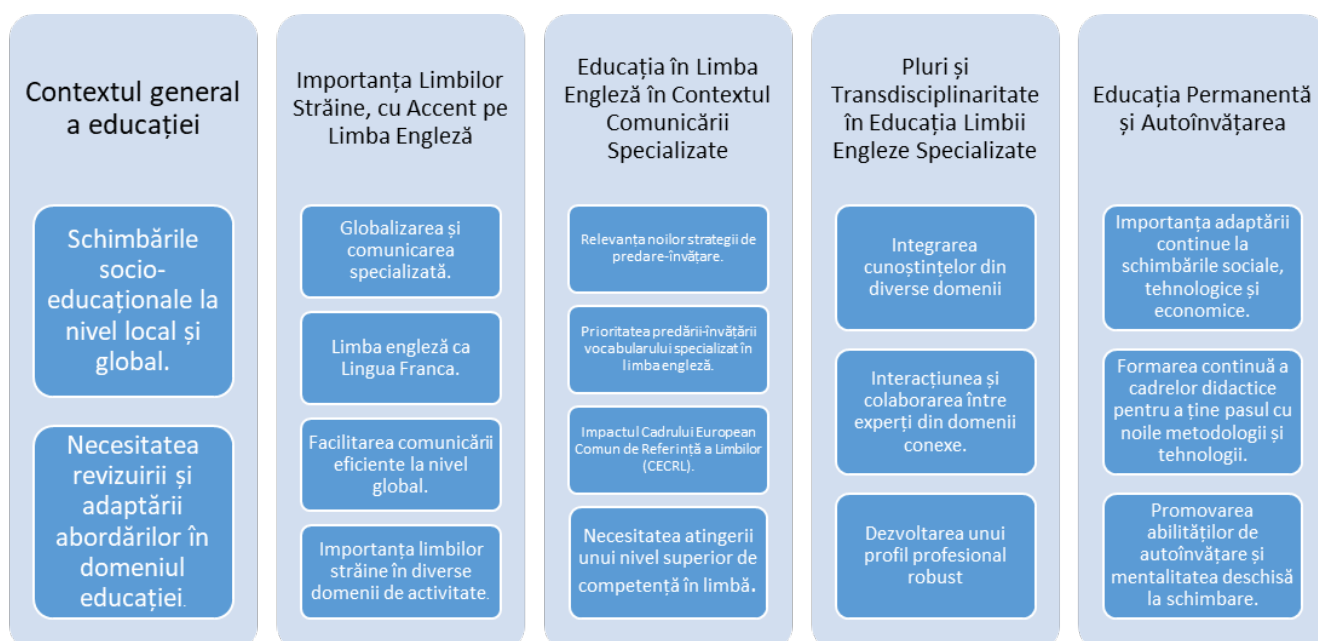

Figura 1. Hartă conceptuală a educației lingvistice specializate în contextul schimbărilor globale

Educația postmodernă se axează pe încurajarea dezvoltării integrale a studenților, depășind investiția simplă într-un sistem de cunoștințe. Se pune accent pe dezvoltarea cognitivă, afectivă și socială, precum și pe exercitarea abilităților în diverse contexte, pregătindu-i pentru integrarea eficientă în viața profesională și socială. Importanța acestei abordări se reflectă în promovarea mecanismelor interne ale cunoașterii, în special atunci când individul este provocat să acționeze în situații reale pentru a rezolva probleme. J. N. Rosenau susține că este esențial ca studenții să intre în contact cu realitatea pentru a dezvolta abilități de luare a deciziilor și că individul postmodern adoptă o atitudine relaxată, flexibilă și orientată spre „a fi tu însuși!” [11, p.53].

În ceea ce privește curriculumul, paradigma postmodernistă promovează o abordare mai flexibilă și mai adaptată nevoilor individuale ale elevilor. Se pune accent pe învățarea prin descoperire, în care elevii sunt încurajați să participe activ la procesul de învățare, să pună întrebări și să caute răspunsuri, dezvoltându-și astfel gândirea critică și abilitățile de rezolvare a problemelor. Această viziune holistică asupra formării elevilor are implicații directe asupra organizării curriculumului și a strategiilor de predare, care trebuie să răspundă nevoilor individuale și să reflecte realitățile societății contemporane.

Mai mult, integrarea instrumentelor digitale precum platformele interactive, simulările bazate pe inteligență artificială (AI) sau realitatea augmentată (AR) în predarea limbajului medical deschide noi orizonturi pentru personalizarea procesului educativ. Aceste tehnologii permit o învățare contextualizată, multisenzorială și adaptată ritmului fiecărui student, aspect evidențiat de cercetări recente în domeniul edutech, precum cele ale lui Hockly (2018), care pledează pentru integrarea tehnologiei în curriculumul lingvistic nu ca scop, ci ca mijloc pentru stimularea reflecției critice, colaborării și rezolvării de probleme.

Inovare și adaptabilitate în predarea limbajului medical în context postmodern

În contextul curentului postmodernist, care promovează adaptabilitatea la schimbarea socio-economică și digitalizarea rapidă, se subliniază necesitatea introducerii inovației în procesul de predare-învățare a limbilor străine. Utilizarea noilor tehnologii ale informației și ale comunicării în educație devine crucială, având un potențial semnificativ în facilitarea învățării. Această abordare se aliniază cu motto-ul politicii postmoderniste: „Gândește global, acționează local” - fără a te pierde în detalii [7, p.57].

Un exemplu concret în acest sens poate fi observat în predarea-învățarea limbilor străine în contextul medical. Profesorii din acest domeniu nu doar furnizează informații teoretice, ci își îndrumă studenții în direcția aplicării practice a cunoștințelor. De exemplu, în învățarea limbii engleze medicale, se pot organiza situații de comunicare simulate, în care studenții trebuie să aplice terminologia specifică în discuții despre cazuri clinice sau să comunice cu pacienți fictivi. Profesorii devin facilitatori ai acestui proces, ghidând studenții în explorarea practică a domeniului lor de studiu.

În continuarea acestei idei, Boncea A. G. subliniază că atitudinea activă și creatoare a studenților nu depinde doar de stilul de predare al profesorului, ci și de obișnuința elevilor de a se implica în sarcină [3, p. 29]. În medicină, acest aspect poate însemna ca studenții să participe activ în simulări de cazuri, să lucreze în echipe interdisciplinare, și să dezvolte abilități practice care să completeze cunoștințele lor teoretice.

Totodată, cercetători precum David Little (2007) au argumentat că învățarea limbajului specializat, inclusiv cel medical, trebuie să aibă la bază autonomia lingvistică, gândirea critică și autorefecția, acestea fiind valori esențiale ale curriculumului postmodernist. El subliniază importanța portofoliilor electronice și a autoevaluării ca instrumente pentru construirea conștientă a competenței lingvistice. În același sens, Hutchinson și Waters (1987) au fost printre primii care au promovat ideea că predarea limbajului de specialitate trebuie să se concentreze pe nevoile reale ale cursanților și pe integrarea acestora în contexte profesionale veritabile. Această abordare este profund consonantă cu principiile educației postmoderne, care respinge uniformitatea și promovează adaptabilitatea, relevanța și învățarea experiențială.

Mai mult ca atât, conform perspectivei postmoderniste, educația se va transforma radical prin căutarea și acceptarea de alternative educaționale, renunțarea la granița dintre științe, ambivalența, discontinuitatea, descentralizarea, fragmentarea, toleranța, incertitudinea, interculturalitatea, globalismul, indeterminarea, imanența, individualismul, deconstrucția, umanizarea tehnologiei, precum și promovarea valorilor noi și diversificarea comunicării [8, p.28].

Potrivit observațiilor lui L. Diaconu [6, p.38], în contextul Republicii Moldova, reformele din anii '90 au adus schimbări semnificative în domeniul educației, mai ales în ceea ce privește predarea limbilor

străine. În particular, profesorii de limbă engleză specializată din instituțiile de învățământ superior și-au concentrat eforturile asupra îmbunătățirii competențelor lingvistice ale viitorilor profesioniști în domeniu, atât în organizațiile publice, cât și în cele private. Această abordare a fost esențială în pregătirea specialiștilor pentru a face față cerințelor tot mai complexe ale mediului profesional.

M. Tessmer (1990) a contribuit semnificativ la acest context prin introducerea conceptului de analiză a mediului, care presupune o evaluare comprehensivă a „caracteristicilor cursanților, cadrelor didactice și a contextului de predare” [9, p.2], reprezentat în figura 2. Această abordare presupune o evaluare completă și detaliată a elementelor-cheie care influențează procesul de învățare, acordând o atenție deosebită caracteristicilor cursanților, cadrelor didactice și contextului de predare, fiind adesea denumită analiză de constrângere sau analiză a situației. Contextul de predare, în cadrul analizei mediului, este considerat un element esențial în formarea procesului educațional. Factori precum resursele disponibile, infrastructura, cultura didactică și comunitatea înconjurătoare sunt examinate pentru a identifica influențele asupra succesului învățării.

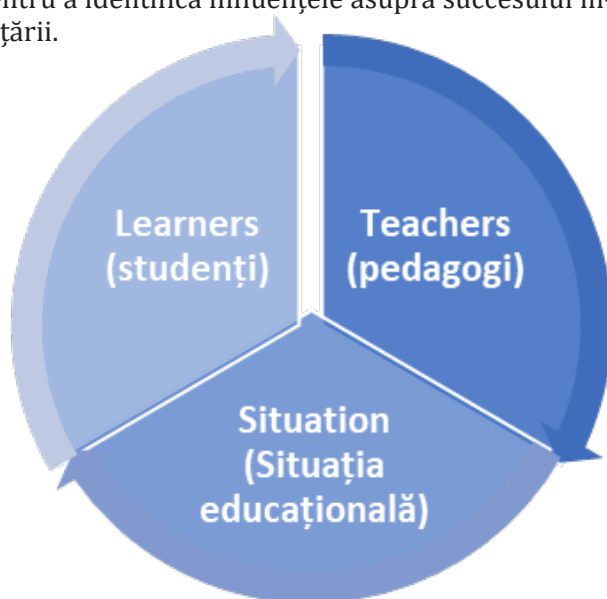

Figura 2. Factorii-cheie ai unei analize de mediu educațional.

Această abordare integrată nu doar evidențiază deficiențele potențiale, ci și oferă o bază solidă pentru îmbunătățiri și inovații în procesul de predare și învățare. Prin înțelegerea detaliată a mediului de învățare, se creează o fundație solidă pentru adaptarea curriculumului, dezvoltarea strategiilor de

predare și personalizarea abordărilor educative în funcție de nevoile specifice ale comunității didactice. Fiecare context conține factori care pot influența în mod pozitiv sau negativ succesul unui curriculum, subliniind importanța identificării acestor trei factori-cheie și înțelegerea impactului lor. Atât studenții, cât și cadrele didactice, precum și analiza situației curente, sunt strâns interconectate și influențează reciproc. Fiecare context conține factori care pot influența în mod pozitiv sau negativ succesul unui curriculum, subliniind importanța identificării acestor trei factori-cheie și înțelegerea impactului lor. Atât studenții, cât și cadrele didactice, precum și analiza situației curente, sunt strâns interconectate și influențează reciproc. Această sinteză oferă o înțelegere rapidă a elementelor cheie luate în considerare în analiza mediului educațional prezentată în tabelul de mai jos.

Pe lângă acești factori, au fost identificați, de asemenea, factori sociali și instituționali. Factorii sociali includ politicile educaționale, tradiția de predare a limbii și atitudinile comunității față de învățarea limbilor străine. Factorii instituționali includ aspectul uman (personalul didactic și politicile instituționale) și aspectul fizic (mediu în care are loc procesul de învățare) [10, p.426].

Analiza mediului este o componentă importantă în proiectarea curriculumului de English for Specific Purposes (ESP), deoarece asigură eficacitatea cursului. Astfel, dacă nivelul de pregătire a cadrelor didactice este foarte scăzut, sau aceștia nu dețin abilități în predarea unui limbaj specializat, cum ar fi, de exemplu, *comprehensiunea și explicarea adecvată a terminologiei medicale complexe*, s-ar putea întâmpla ca astfel de profesori să nu fie capabili să se ocupe eficient de activitățile implementate în cadrul unui curs. De exemplu, fără o înțelegere clară a structurilor specifice genului medical (rapoarte clinice, protocoale, note SOAP), activitățile de redactare profesională riscă să fie superficiale sau inadecvate.

Studii recente, precum cel al lui K. Basturkmen (2021), subliniază că lipsa unei formări specializate a profesorilor ESP afectează direct calitatea instruirii și capacitatea de a adapta conținutul la nevoile reale ale studenților din domeniul sănătății. Totodată, Tarnopolsky (2018) atrage atenția asupra faptului că predarea ESP necesită o dublă competență: lingvistică și profesional-disciplinară, iar aceasta nu poate fi asigurată doar prin experiență didactică generală.

Tabelul 1. Descrierea factorilor-cheie a contextului educațional

Learners (Studenti)	Competențele de limbă engleză (curente și anterioare) ale studenților, experiența și maturitatea lor, stilurile lor de învățare și așteptările lor la finele orelor de limba engleză.
Teachers (Pedagogi)	Experiența și pregătirea cadrelor didactice (în special în ceea ce privește educația lingvistică interculturală, interdisciplinaritatea, nivelul de inteligență și lucrul custuden- ții dintr-un domeniu specific).
Situation (Situția edu- cațională)	Perioada de timp disponibilă pentru orele de engleză specificată în curriculum, dimensi- unea grupelor/claselor, resursele de predare și de învățare disponibile etc.

Un rol important îl au și abordările pluri-, inter-, trans- și intradisciplinare în formarea unui profesor veritabil și de succes. De exemplu, în cadrul unor proiecte internaționale precum *EMI-HE (English as a Medium of Instruction in Higher Education)*, s-a demonstrat că profesorii care colaborează cu specialiști din domeniul medical pentru co-crearea materialelor didactice oferă un conținut mult mai relevant și aplicabil în realitatea clinică.

În mod similar, un curs se poate solda cu un eșec dacă materialul este depășit – se recomandă reactualizarea conținutului curricular la fiecare cinci ani, ținând cont de noile descoperiri științifice, protocoale clinice actualizate și schimbările de terminologie. În lipsa resurselor adecvate (de exemplu, săli dotate cu echipamente multimedia pentru vizualizarea procedurilor medicale, sau platforme de simulare clinică în limba engleză), implementarea eficientă a unui curriculum ESP devine dificilă. La fel, numărul redus de ore alocate predării limbilor străine – o consecință a reformei Bologna implementate în mai 2005 – a dus la o suprasolicitare a personalului didactic și la comprimarea conținuturilor esențiale într-un timp prea scurt pentru aprofundare.

În urma studiului cercetărilor în domeniu, ne-am convins de importanța unor factori semnificativi pentru desfășurarea calitativă a procesului, cum ar fi: dimensiunea grupei academice, motivația studenților, obiectivele de învățare clar definite și polivalența studenților deschiși spre provocări reale din practica medicală. De exemplu, cercetările lui Hyland & Hamp-Lyons (2019) evidențiază că învățarea este mai eficientă în grupuri mici, unde se poate oferi feedback individualizat, iar motivația intrinsecă este susținută prin activități centrate pe cazuri reale.

În general, importanța unui factor depinde de efectul pe care îl are asupra *valabilității pedagogice și profesionale a unui curs*. Analiza situației reale în domeniu presupune evaluarea contextului local

(cerințele instituționale, profilul studenților), dar și a dinamicii internaționale în domeniul predării limbilor de specialitate, pentru a se asigura că respectivul curs este relevant, aplicabil și compatibil cu standardele europene și globale.

Astfel, având în vedere complexitatea limbajului medical și exigențele tot mai ridicate ale învățământului superior în domeniul sănătății, se impune o reconceptualizare a rolului profesorului de limbi străine. Nu mai este suficientă stăpânirea generală a limbii engleze; cadrele didactice trebuie să dezvolte competențe solide în domeniul terminologiei medicale, al comunicării clinice și al tehnicilor moderne de predare centrate pe sarcini. Formarea continuă a acestor cadre didactice devine o prioritate strategică, iar aceasta ar trebui să includă: participarea la cursuri de perfecționare în didactica limbajului de specialitate, stagii de formare interdisciplinare alături de specialiști medicali, precum și accesul la platforme și baze de date medicale internaționale.

De exemplu, cadrele didactice ar putea beneficia de formare prin module precum: „*Medical English for Academic Purposes*”, „*Communication in Healthcare Settings*”, sau „*Teaching ESP in Medicine and Dentistry*”, organizate de instituții internaționale sau de rețele universitare europene. De asemenea, este necesară dezvoltarea unei biblioteci virtuale de resurse autentice (articole științifice, videoclipuri educaționale, simulări clinice), precum și elaborarea de materiale didactice personalizate adaptate nevoilor locale. În plus, s-ar putea încuraja crearea unor *hub-uri internaționale (research hubs) pentru specialiști în predarea limbii engleze de specialitate*, care să faciliteze schimbul de bune practici, colaborarea interdisciplinară și diseminarea inovațiilor didactice. Astfel de huburi pot funcționa ca rețele academice deschise sau ca platforme coordonate de instituții de învățământ superior, cu sprijinul unor programe precum DAAD (Deutscher Akademischer Austauschdienst), ERASMUS+, British Council, sau

Fulbright, care susțin mobilitatea academică și parteneriatele internaționale în domeniul educației. De exemplu, în urma conferinței organizate în perioada 14-17 aprilie, 2025, în cadrul proiectului *EU4Dialogue: Improving exchanges across the divide through education and culture – Component 3 for Moldova, Azerbaidjan, Armenia, Georgia, Abhazia*, axat pe parteneriate educaționale, au fost create premise concrete pentru colaborare între specialiști în predarea limbii engleze pe specialitate. În cadrul acestei reuniuni, a fost discutată și consolidată ideea de „predare prin expunere” (*education through exposure*), o metodă didactică inovatoare ce promovează învățarea contextualizată prin contact direct cu limbajul profesional în medii autentice.

Prin urmare, extinderea rețelelor de formare și consolidarea platformelor de colaborare internațională reprezintă nu doar o direcție strategică, ci și o

condiție esențială pentru dezvoltarea sustenabilă a învățământului lingvistic de specialitate, în acord cu cerințele unei societăți globalizate și interconectate.

Concluzii. Într-un peisaj educațional marcat de schimbări rapide și de globalizare, formarea continuă a profesorilor de limba engleză specializată/medicală nu mai este opțională, ci esențială. Aceasta presupune nu doar actualizarea cunoștințelor lingvistice și metodologice, ci și dezvoltarea unei mentalități flexibile, capabile să integreze elemente interdisciplinare și tehnologice. Adoptarea unor strategii moderne de predare și învățare, adaptate la cerințele domeniului medical, contribuie la îmbunătățirea performanței didactice și la pregătirea adecvată a viitorilor specialiști. În acest sens, susținerea formării continue devine un pilon al calității învățământului superior în domeniul medical.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE:

1. BABĂRĂ N. *Metodologia predării limbii engleze*. Chișinău, 2017, 296 p., ISBN 978-9975-83-041-6
2. BELTRÁN V. E. Roles of Teachers. A Case Study Based On: Diary Of a language Teacher (Joachim Appel 1995), [PDF Version]. Disponibil: <http://www.uji.es/bin/publ/edicions/jfi6/>
3. BONCEA A.G. Strategii Didactice Moderne. Metode interactive de predare – învățare – evaluare. În: *Analele Universității „Constantin Brâncuși” din Târgu Jiu. Seria Științe ale Educației*, Nr. 3/2016, pp.261-264. ISBN: 978-960-474-159-5
4. *Cadrul European Comun de Referință pentru Limbi: învățare, predare, evaluare*. Strasburg, trad. din fr. de Gheorghe Moldovanu, Chișinău, „Tipogr. Centrală”, 2003, 204 p. ISBN 9975-78-259-0.
5. CUCOȘ C. *Pedagogie*. Ediția a III-a revăzută și adăugită, 2014, 536 p. ISBN: 978-973-46-4041-6.
6. DIACONU L. Competența comunicativă și oportunitățile de învățare: O Abordare interacționistă. În: *Studia Universitatis. Revistă științifică a Universității de Stat din Moldova*, 2012, nr.9(59) 38-42 pp. ISSN 1857-2103
7. JINGA I. *Educația și viața cotidiană*. București: EDP, 2008, 328 p., ISBN 978-973-749-952-3
8. JOIȚA E. *Formarea pedagogică a profesorului*. București: EDP, 2008, 399 p. ISBN: 973-30-2338-8
9. NATION I.S.P., MACALISTER J. *Language Curriculum Design*. London: Routledge Nation & Macalister. 2010, 241 p. ISBN: 0-415-80605-4
10. PACI M. *Needs Analysis and Environment Analysis: Designing an ESP Curriculum for the Students of the Polytechnic University of Tirana*, Journal of Educational and Social Research MCSER Publishing, Rome-Italy, Vol. 3 No. 7, October 2013, 426 p. ISSN:2240-0524
11. ROSENAU J.N. *Post-modernism and the Social Sciences: Insights, Intrusions and Intrusions*, Princeton. New Jersey, Princeton University Press, 1992. 248 p. ISBN: 9780691023472
12. VICOL N., BUTNARU C. *Formarea continuă a cadrelor didactice: nevoi și priorități de dezvoltare profesională*. Chișinău: Tip. „Print Caro”, 2019, 184 p. ISBN: 978-9975-48-163-2